

İcmal bazan tafsilden daha vazih olur. Bilhassa matlup birkaç şeyden mürekkep olduğu zaman, samiin gabaveti veya nisyanı dolayısıyla o mürekkepin eczasını meczetmekle sebebi çıkarmak müşkül olur... İzahı?

"S - Sâbıkan mezkûr vasıfların tafsilen zikirlerini **لَا تُكَلِّمُهُمْ** kelimesindeki icmalden daha vâzih bir surette sebebi gösteriyor."

"C - *İcmal bazan tafsilden daha vazih olur. Bilhassa matlup birkaç şeyden mürekkep olduğu zaman, samiin gabaveti veya nisyanı dolayısıyla o mürekkepin eczasını meczetmekle sebebi çıkarmak müşkül olur.*"(1)

Bazen bir meseleyi özet olarak muhataba aktarmak, tafsili ile aktarmaktan daha açık ve anlaşılır olur. Yani tafsilde zihin dağıldığı ve toparlaması daha güç olduğu için, icmal, zihinde daha kalıcı oluyor. Özellikle verilmek istenilen mesaj ve mana birden fazla ve muhatabın anlayış ve kavrayış seviyesi düşük ise, bir çok konunun kimyasını uyarlaması ve onlardan genel bir mana çıkarması ya da konunun sebebini tespit etmesi daha da zorlaşacaktır. Bu yüzden bir çok mesaj içeren konularda sade ve özet bir dil kullanmak, muhatap için daha faydalıdır.

Bu yüzden "**İşte, Rablerinin gösterdiği doğru yol üzerinde olanlar onlardır. Dünya ve âhirette saâdet ve kurtuluşa erenler de onlardır.**"(Bakara Sûresi, 2/5). Bu ayetteki "**onlardır**" ifadesindeki icmal tafsilinden daha parlak duruyor. Cümlelerin keskin ve ulvi havasını tafsil ile boğmuyor. Onlardan kast edilen mana uzun uzadıya tafsil edilse idi cümlelerin keskinliği ve ulviliği detaylar içinde boğulurdu. Ama "**onlar**" ifadesi başka ayetlerde tafsil ediliyor...

(1) bk. [İşaratü'l-i'caz, bakara suresi, 5. ayet tefsiri.](#)